

Організація праці

ІІІ-УПЕП(заочне відділення)

Час та аудиторія проведення занять: Згідно розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/>

1. Команда викладачів:

Лектор:

Котик Віталій Вікторович (кандидат економічних наук, доцент)

Контакти: +38 (057) 730-19-72, e-mail: kaf_ekbiupt@ukr.net

Години прийому та консультації: кожен понеділок з 10.00-11.00

Розміщення кафедри: місто Харків, майдан Фейєрбаха, 7, 3 корпус, 2 поверх, 216 аудиторія.

Веб сторінка курсу: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://metod.kart.edu.ua>

Мета: формування системи знань з теорії і практики організації праці.

Завдання: вивчення теоретико-методологічних та соціально-економічних аспектів організації праці; формування навичок і вмінь самостійно розробляти й обґрунтовувати заходи щодо вдосконалення організації праці.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

1. Ціннісно-сміслову компетентність (формування та розширення світогляду студента в області основ економіки транспорту, здатність до розуміння актуальності вдосконалення транспортної системи);

2. Загальнокультурну компетентність (розуміння культурних, історичних та регіональних особливостей, що склалися в Україні та за її межами в області основ економіки транспорту);

3. Навчально-пізнавальну компетентність (формування у студента зацікавленості про стан та розвиток методів економічної оцінки інноваційних проектів і підходи що до їх обґрунтованого використання з метою набуття креативної складової компетентності; оволодіння практичними навичками; здатність студента формувати цілі техніко-економічного досліджень з метою прийняття обґрунтованих економічних рішень, вміння знаходити шляхи вирішення проблемних ситуацій, зокрема для транспорту України)

4. Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації в області транспортних технологій за допомогою сучасних методів теорії ефективності та інформаційних технологій)

5. Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом реалізації групових проектів в області наукових досліджень транспортних технологій, вміння презентувати власний проект та кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері)

6. Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної

саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійного прагнення самовдосконалення та самопізнання, здатність до розуміння та використання об'єктивних законів діалектики суспільства).

Чому ви маєте обрати цей курс?

В сучасних умовах транспорт має вирішальне значення для розвитку і нормального функціонування суспільного виробництва і торгівлі усередині України і із зарубіжними країнами. Цим визначається найважливіша роль транспорту, що продовжує процес виробництва у сфері звернення.

Оскільки транспорт є сферою матеріального виробництва, що бере участь в створенні сукупного суспільного продукту і національного доходу, то праця транспортних працівників є продуктивною працею, що створює вартість і додатковий продукт.

Залізничний транспорт надає великий вплив на скорочення виробничих запасів і прискорення оборотності: оборотних коштів. У зв'язку з цим особливо важливе значення має зростання швидкості руху на залізничному і інших видах транспорту. Транспорт України є провідною галуззю країни, який забезпечує майже 82% вантажних і 36% пасажирських перевезень, здійснюваних всіма видами транспорту.

Організація навчання

Цей курс, який вивчається з вересня по грудень, дає студентам глибоке розуміння систематизації принципів, методів та практичні рекомендації з його просування в Інтернет мережах.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 180 години / 5 кредити ECTS.

1.1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Нормативна	
Модулів – 2	Напрямок підготовки 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	4-й
Загальна кількість годин – 180		Семестр	
		4-й	8-й
		Лекції	

Тижневих годин для денної форми навчання: <i>аудиторних – 4</i> <i>самостійної роботи студента – 6</i>	Перший рівень вищої освіти: (бакалавр)	30 год.	8 год.
		Практичні	
		30	8
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		90 год.	134 год.
		Індивідуальні завдання:	
		30	30
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної становить:
для денної форми навчання – 60/120
для заочної форми навчання – 8/164

Теми курсу

Змістовий модуль 1. Організація праці. Умови праці та організація робочих місць

Тема 1. Організації праці: сутність, зміст, мета і завдання.

Тема 2. Становлення і розвиток організації праці.

Тема 3. Економічна і соціальна ефективність удосконалення організації праці.

Тема 4. Трудовий процес, методи дослідження та основи раціоналізації.

Тема 5. Поділ і кооперація праці на підприємстві.

Тема 6. Організація і обслуговування робочих місць.

Тема 7. Атестація робочих місць.

Змістовий модуль 2. Організація і мотивація праці.

Тема 8. Колективні форми організації праці.

Тема 9. Умови праці.

Тема 10. Режим праці та відпочинку.

Тема 11. Організація професійної підготовки робітничих кадрів.

Тема 12. Дисципліна і мотивація праці.

Тема 13. Організація праці окремих категорій працівників.

Тема 14. Управління організацією праці на підприємстві.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу)

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати підчас підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції. Ви повинні бути готовими до дискусій та мозкових штурмів – ми хочемо знати, що ви думаєте!

Лекції та практичні заняття

Список основних лекцій курсу наведений нижче. Пильнуйте за змінами у розкладі.

План лекцій, практичних і лабораторних занять

Тижні	Кільк. год.	Тема і зміст лекції	Кільк. год.	Тема і зміст лабораторних, практичних (семінарських) занять
1	2	3		5
21	2	Лекц.№1 Організації праці: сутність, зміст, мета і завдання.	2	ПР-1 Семінар. Сутність, поняття та форми організації праці.
22	2	Лекц.№2 Наукова організація праці - поняття, зміст, завдання й принципи	2	ПР-2 Семінар. Наукова організація праці - поняття, зміст, завдання й принципи
23	2	Лекц.№3 Показники ефективності організації праці та порядок їх визначення.	2	ПР-3 Розрахунок норм часу, та виробітку
24	2	Лекц.№4 Системи оплати праці на залізничному транспорті	2	ПР-4 Розрахунок чисельності робітників
25	2	Лекц.№5 Відрядна форма оплати праці та стимулювання	2	ПР-5 Розрахунок наявної, облікової та на заміщення чисельності робітників
26	2	Лекц.№6 Організація і обслуговування робочих місць.	2	ПР-6 Розрахунок відрядної та погодинної систем оплати праці.
27	2	Лекц.№7 Атестація робочих місць.	2	ПР-7 Планування робочого місця. Оснащення і устаткування робочих місць
Модульний контроль знань				
28	2	Лекц.№8 Форми організації та оплати праці у структурних підприємствах залізничного транспорту.	2	ПР-8 Розрахунок заробітної плати робітникам локомотивних та вагонних депо

29	2	Лекц.№9Продовження теми. Форми організації та оплати праці у структурних підприємствах залізничного транспорту.	2	ПР-9 Розрахунок заробітної плати робітникам локомотивних та вагонних депо
30	2	Лекц.№10 Режим роботи праці та відпочинку.	2	ПР-10 Вивчення витрат робочого часу й зміст праці персоналу організації. Нормативи часу
31	2	Лекц.№11 Організація професійної підготовки робітничих кадрів.	2	ПР-11 Розрахунок доплат та премій за залізничному транспорту
32	2	Лекц.№12 Поняття «Дисципліна і мотивація праці» та форма їх регламентації.	2	ПР-12 Розрахунок заробітної плати, доплат та премій керівникам структурних підприємств
33	2	Лекц.№13 Організація праці окремих категорій керівників.	2	ПР-13 Розрахунок заробітної плати, доплат та премій керівникам структурних підприємств
34	2	Лекц.№14 Удосконалення організації праці на підприємстві.	2	ПР-14 Розрахунок економічної ефективності наукової організації праці
35	2	Лекц.№15 Умови праці.	2	ПР-15 Семінар. Удосконалення організації та умов праці на підприємстві.
Модульний контроль знань				
	30		30	

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми
1	Вплив системи організації праці на економічні показники діяльності організації.
2	Професійний, функціональний, кваліфікаційний поділ праці. Система обмежень поділу праці.
3	Основні тенденції поділу праці в умовах ручної, механізованої й автоматизованої праці.
4	Структура сучасної організації: професійні й кваліфікаційні категорії персоналу.
5	Форми кооперації праці. Значення раціонального поділу праці й кооперації для підвищення продуктивності праці.
6	Облік фізіологічних основ трудової діяльності при плануванні робочих місць. Інвентаризація, атестація й раціоналізація робочих місць.

7	Вимоги, пропоновані до нормування праці. Етапи процесу встановлення норм.
8	Фактори обґрунтування норм: технічні, психофізіологічні, соціальні, економічні.
9	Основні елементи, що визначають зміст нормування праці. Функції нормування праці.
10	Класифікація витрат робочого часу
11	Витрати часу, що перекриваються й що перекриваються
12	Хронометраж, методи й умови проведення. Фотографія робочого часу (індивідуальна, групова, самофотографія)
13	Роль нормативів в організації виробництва. Система норм і нормативів по праці.
14	Поняття норми й нормативу, відмінності. Види норм і нормативів. Методи встановлення норм праці.

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX

	<u>Незадовільно</u> - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F
--	--	-----	---

Завдання на самостійну роботу:

- Студентам пропонується обрати два з 50 варіантів тем для написання реферату впродовж семестру. За вчасне та вірне виконання завдання нараховується **20 балів до поточного модульного контролю**. За невиконане завдання бали не нараховуються. Необхідний обсяг виконання завдання складає 50% на перший модульний контроль і 100% на другий модульний контроль. Перебіг поточного виконання завдання та питання для обговорення надсилаються на e-mail викладача або перевіряються ним особисто.
- Студенти мають прорецензувати одну роботу іншого студента впродовж семестру очно та висловити свої критичні зауваження.

Питання до заліку:

1. Охарактеризуйте організацію праці як науку, галузь економічної науки, навчальну дисципліну. Які предмет, зміст і завдання курсу?
2. Які роль організації праці в системі керування підприємством, взаємозв'язок і розходження організації праці й організації виробництва?
3. Назвіть основні етапи розвитку науки про організацію праці в країні й за рубежом.
4. Охарактеризуйте сутність, зміст і завдання організації праці на підприємстві.
5. Які основні елементи, функції й принципи організації праці?
6. Що таке нормування праці і яка його зв'язок з організацією праці й виробництва? Назвіть основні функції й принципи нормування праці на підприємстві.
7. Як визначається ефективність удосконалювання організації праці?
8. Охарактеризуйте поділ і кооперацію праці як основу його організації.
9. Які види й форми поділу праці в суспільстві й на підприємстві?
10. Які границі поділу праці? Дайте їхню характеристику.
11. Охарактеризуйте основні форми кооперації праці на підприємстві.
12. Які прогресивні форми поділу й кооперації праці?
13. Що таке робоче місце? Назвіть його види.
14. Охарактеризуйте організацію робочого місця і його елементів.
15. Що таке планування робочого місця і її види?
16. У чому полягає оснащення робочого місця?
17. Які форми й системи обслуговування робочих місць?
18. У чому сутність комплексної атестації робочих місць на підприємстві?
19. Що таке карта організації праці? У чому суть його комплексної регламентації?
20. Які сутність умов праці й фактори їх визначальні?

21. Як проводиться оцінка умов праці на робочому місці, у цеху, на підприємстві?
22. Що таке працездатність і її зміна протягом робочого періоду?
23. Які режими праці й відпочинку, їхні види й основні принципи побудови?
24. Назвіть методи збереження працездатності.
25. Охарактеризуйте поняття трудового й виробничого процесу, їхній взаємозв'язок і основні елементи.
26. Які класифікація трудових процесів для цілей нормування?
27. Що таке трудова операція, її елементи, дайте їхню характеристику.
28. Охарактеризуйте фактори, що визначають склад і тривалість трудових процесів.
29. Які принципи раціоналізації трудових процесів?
30. Дайте визначення поняття робочого часу як економічної категорії, його календарного й об'ємного виміру.
31. Яка класифікація робочого часу виконавця?
32. Яка класифікація робочого часу встаткування?
33. Охарактеризуйте методи вивчення робочого часу і їхні види, фактори, що впливають на вибір методу вивчення робочого часу.
34. У чому полягає сутність фотографії робочого часу, її мети, методики проведення, обробки й аналізу даних?
35. Розкрийте сутність групової, бригадної й маршрутної фотографій робочого часу, методики їхнього проведення, обробки й аналізу даних.
36. Що таке самофотографія робочого дня?
37. Охарактеризуйте метод моментних спостережень, сутність, особливості, сферу застосування, методику проведення ММН, обробку й аналіз даних.
38. Що таке хронометраж, чим відрізняються його види й методика проведення, обробка й аналіз даних?
39. Що таке фотохронометраж?
40. Які норми праці і їхні види?
41. Охарактеризуйте методи нормування праці, аналітичний метод і його різновиди.
42. Що таке норма часу й нормування її складених елементів?
43. Які фактори, що впливають на методику визначення норми часу? Охарактеризуйте методику розрахунку норм часу.
44. Що таке норма виробітку і які методи її встановлення?
45. У чому полягає взаємозв'язок норми часу й норми виробітку?
46. Які особливості нормування праці в різних типах організації виробництва?
47. Які сутність, призначення, види нормативів по праці?
48. Охарактеризуйте системи налітого нормування праці.
49. Назвіть види розумової праці.
50. Які види інформації?
51. До елементів організації управлінської праці відносяться.
52. Які принципи організації управлінської праці?
53. Охарактеризуйте зміст процесів управлінської праці.

54. Які класи й групи управлінських операцій?
55. Що таке електробезпе́чність.?
56. Які методи захисту від впливу шкідливих і небезпечних факторів повітряного середовища?
57. Дайте визначення поняття охорони праці й охарактеризуйте його.
58. Яка законодавча й нормативна бази охорони праці в Республіці Білорусь?
59. Які права й обов'язки працівників і наймачів по охороні праці?
60. Охарактеризуйте систему нагляду й контролю за дотриманням законодавства про працю й правил по охороні праці.

Відвідування лекцій:

Бали за цю складову нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 50% лекційних занять у модулі без поважних причин. За відвідування кожної лекції нараховується 1 бал. **Максимальна сума становить 15 балів.**

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власною залученості. **Максимальна сума становить 10 балів.**

Практичні заняття:

Оцінюються за відвідуваннями (до 3 балів), ступенем залученості (до 7 балів) та стислою презентацією виконаного завдання (до 5 балів). **Максимальна сума становить 15 балів.**

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Залік:

Студент отримує залік за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на екзамені, відповівши на питання викладача .

Команда викладачів:

Позднякова Любов Олексіївна - д.е.н., професор, лектор з питань економіки залізничного транспорту в УкрДУЗТ.

Кодекс університетської доброчесності

Порушення Кодексу університетської доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>